

POKRYTOŚĆ (27) *sb f*

Oba o jasne.

sg N pokrytość (1). ◇ *G* pokrytości (4). ◇ [*D* pokrytości.] ◇ *A* pokrytość (8). ◇ *I* pokrytością (1). ◇ *L* pokrytości (4). ◇ *pl N* pokrytości (2). ◇ *D* pokrytościom (1). ◇ *A* pokrytości (2). ◇ *L* pokrytościach (1). ◇ *sg a. pl G* pokrytości (3).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

1. *Falsz, obłuda, zakłamanie; też ich objawy: obłudne i fałszywe postępowanie, podstęp; simulatio, hypocrisis Vulg, Cn; dissimulatio Cn* (25) : Luter przeciw ich [*chłopstwa*] żądaniu w tę notę odpisał gromiąc ie/ iż tę po sobie wskazują pokrytość/ obchodząc się fałszywie z Ewangelią/ a iey tytułem i prawować się mienią *BielKron* 203.

pokrytość czyja [*w tym: G sb i pron* (7), *ai poss* (1)] (8): iż on [*Bóg*] widział onę chuc y wiare onego nędznego człowieka/ widział też onę pokrytość onych fałszników a onych podstępów swoich. *RejPos* 227, 225v, 251, [323]; *LatHar* 23; Ale przykrość [*errata zmienia: pokrytość*] tylko y wymyśli Pharyzeuszów Pan i strofował. *WujNT* 98; Służnie Pan Chrystus tak często y tak ostro Pharyzeusze mógł strofować y karać dla ich pokrytości: iż znał ich serca y myśli. *WujNT* 99, *Matth* 23 *arg*, s. 99, 416; [*Leop Gal* 2/13 (*Linde*)].

W połączeniach szeregowych (4): *WujNT* 416; Proftoty y szczerości między ludźmi nie małz/ zrad y oszukania y pokrytości pełno *SkarKazSej* 675b; A kto wyliczy nález potwarzy y prawá/ w pozwách/ y zdrady w i prawách/ y w iadách/ y oszukania/ y obłudności/ y pokrytości między nami? *SkarKazSej* 705a, 705a *marg*; [*WujPosN* 1584 I 49 (*Linde*)].

Wyrażenie: »pokrytość obłudna« (1): Nie małz nic szkodliwzego/ a między wżytkiem/ Nád pokrość obłudną/ występki i profnemi. *GosłCast* 47.

Szeregi: »pokrytość a fałszność« (1): gdyż Ewanyeliści i święty piże/ iż Pan zawždy widzi pokrytość a fałszność ięzyka takiego *RejPos* 251.

»pokrytość a omylna postawa (*a. omylnosc, a. omylka*)« [*szyk* 2:2] (4): A tu się wczmy pilnie s tych nauk [...] Pána swoiego: w iakiey poczciwości a w iakiey sławie mamy zachowywać włtha a ięzyki swoie/ a strzedz ich od káżdey omylności a pokrytości wniefionego serca nálezego *RejPos* 251v, 251 [2 r.], 251v.

Wyrażenie przyimkowe: »w pokrytości« = *obłudnie* (2): *BiałKat* 114; iż w ostateczne czasy odstąpią niektorzy od wiary/ przystawiając do duchów obłudliwych y nauk czartowskich w pokrytości [*in hypocrisi*] kłamtwo mowiących *WujNT* 1. *Tim* 4/2.

W przeni (4) :

Wyrażenie: »pokrytości serca [czyjego]« (4): Abowiem niewiernym nigdy niechciał okazać szczyrey nauki swoiey/ a zawždy ją przypowieściami pokrywał przed nimi/ widząc też pokrytości serca ich *RejPos* 53, 29v, 227, 251v.

2. *Tajemnica* [czyja] (2) :

Szereg: »dziwy a pokrytości« (1): A iakoż się tu kto może przypatrzeć wławnie bez podparcia Duchá swiętego thym dziwom a thym pokrytościam Duchá s. Ian s. widział swiecznik/ a Pan powiada iż to ją Kofcioły. *RejAp* 16v.

a. *To, co ktoś czyni i myśli w ukryciu (1)* : A czoż znał álbo coż obaczył ten święty Pan w tám tey pokrytości pálterzá tám tego? Oto łtyłzyłz iż mu powiedzieć raczy/ iż znam [...] to iżeś nie mógł ćirpieć fałszerzow w połrzodku łiebie. *RejAp* 18.

Synonimy: **1.** *chytrość, fałszność, fałsz, fałszywość, hipokryzyja, obluda, przewrotność, zdrada; 2. tajemnica.*

Cf **POKRYCTWO**

LWil